

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

INTERACTIO – ȘEDINȚĂ HIBRIDĂ – A 146-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 12.10.2021-14.10.2021

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Strategia UE privind drepturile copilului și Garanția europeană pentru copii

(2022/C 61/03)

Raportor:	domnul Jari ANDERSSON (FI-PPE), membru al unei adunări locale: Consiliul Local Sastamala
Documente de referință:	Propunere de recomandare a Consiliului de instituire a unei garanții europene pentru copii COM(2021) 137 final Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia UE privind drepturile copilului COM(2021) 142 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. observă că autoritățile locale și regionale joacă un rol important în furnizarea de servicii esențiale și în combaterea sărăciei și că Comisia Europeană și statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile sunt implicate în punerea în aplicare a Comunicării privind strategia UE privind drepturile copilului și a propunerii de recomandare a Consiliului de instituire a Garanției europene pentru copii;
2. subliniază că Comitetul European al Regiunilor s-a pronunțat deja în trecut cu privire la rolul autorităților locale și regionale în combaterea sărăciei în rândul copiilor și în promovarea drepturilor copiilor;
3. ia act de faptul că statele membre sunt informate în mod corespunzător cu privire la modul în care actualele măsuri europene de combatere a sărăciei în rândul copiilor și de promovare a drepturilor copiilor sunt puse în aplicare la diferite niveluri ale administrației locale și regionale;
4. ar dori să participe la dialogul viitor în materie de politică privind copiii și tineretul și să coopereze cu Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene, societatea civilă, grupurile pentru apărarea drepturilor copilului și alte părți interesate relevante.

Considerații generale

5. salută propunerea Comisiei Europene de recomandare a Consiliului de instituire a Garanției europene pentru copii și Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului, al cărei obiectiv este de a încuraja în mod eficient eforturile statelor membre și ale autorităților locale și regionale de a reduce sărăcia în rândul copiilor și de a îmbunătăți drepturile copiilor pentru a asigura o mai mare echitate și incluziune la nivelul Uniunii, al regiunilor și al comunelor și orașelor. Trebuie respectat, în acest context, principiul subsidiarității;
6. subliniază că un copil este, înainte de toate, un copil, oricare i-a fi originea etnică, genul, naționalitatea, mediul social și economic, capacitățile sau locul de reședință, și că interesul superior al copilului trebuie luat în considerare în toate politicile, procesele și măsurile de la toate nivelurile care au un impact asupra copiilor. Comisia Europeană și statele membre trebuie să se asigure că drepturile copilului sunt prioritare și luate în considerare în toate politicile, măsurile și programele interne și externe ale UE care au un impact direct sau indirect asupra copiilor, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și, respectiv, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, și că se asigură coerența în toate procesele decizionale;

7. subliniază că fiecare copil trebuie să aibă dreptul la un nivel de trai adecvat și la șanse egale în viață încă din primii ani, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și, respectiv, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; consolidarea incluziunii socioeconomice a copiilor și a familiilor lor este esențială pentru a reduce sărăcia și dezavantajele între generații și, pentru realizarea acestui lucru, este extrem de important să se asigure un nivel adecvat de protecție și de sprijin pe plan social și medical, precum și accesul familiilor la o educație de înaltă calitate, dar și la formare și la locuri de muncă;
8. îndeamnă statele membre să acorde un sprijin financiar adecvat și suficient pentru a garanta punerea în aplicare efectivă a Convenției Organizației Națiunilor Unite din 1989 privind drepturile copilului și le invită să abordeze în continuare inegalitățile structurale;
9. evidențiază importanța punerii în aplicare a unor acțiuni coordonate de către autoritățile supranaționale, naționale, regionale și locale, astfel încât obiectivele inițiativelor Comisiei Europene să poată fi realizate în mod eficient;
10. subliniază importanța unei cooperări strânse cu autoritățile locale și regionale, a încurajării dialogului cu comunitățile locale în vederea îmbunătățirii nivelului de protecție a drepturilor copilului și a organizării de campanii de informare și promovare la nivel local și regional, cu finanțare din partea UE, pentru o sensibilizare sporită a societății, în general, și a copiilor, în special, cu privire la drepturile lor;

Garanția pentru copii

11. subliniază că, pentru a asigura o protecție eficace a drepturilor copiilor, trebuie combătută sărăcia și abordată problema incluziunii sociale a diferitelor grupuri etnice și comunități marginalizate, dat fiind că sărăcia și excluziunea socială pot limita în mod semnificativ oportunitățile viitoare ale copiilor și ale familiilor acestora;
12. atrage atenția asupra necesității unor acțiuni specifice în acest sens, care să vizeze în primul rând copiii cei mai defavorizați; trebuie asigurată o educație de calitate tuturor copiilor, astfel încât fiecărui copil să i se garanteze aceleași oportunități de a-și dezvolta propriul potențial;
13. subliniază necesitatea de a defini bune practici pentru reducerea sărăciei în rândul copiilor și de a îmbunătăți accesul la serviciile esențiale destinate copiilor și punerea în aplicare a drepturilor acestora; recomandă, în acest sens, ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în eforturile de sensibilizare și să facă schimb de bune practici în întreaga Uniune, și sugerează organizarea de conferințe internaționale, naționale și regionale și de vizite de studiu în acest scop;
14. salută propunerea de creare a unei rețele a UE pentru drepturile copiilor, compusă din reprezentanți de la nivel național, precum și din organizații internaționale și neguvernamentale, din reprezentanți ai autorităților locale și regionale și din copii. Rețeaua își propune să consolideze dialogul privind drepturile copilului și învățarea reciprocă între Uniunea Europeană și statele membre și să sprijine punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea strategiei;
15. constată cu satisfacție că statele membre cu o rată a riscului de sărăcie sau de excluziune socială a copiilor mai mare decât media UE vor trebui să aloce 5 % din Fondul social european Plus (FSE+) pentru combaterea sărăciei în rândul copiilor;
16. îndeamnă toate statele membre, nu doar pe cele mai afectate de sărăcie în rândul copiilor, să aloce resurse suficiente pentru a sprijini recomandările Garanției europene pentru copii. În acest sens, subliniază efectele pozitive ale acordării de alocații familiilor cu copii, ca metodă eficace de combatere a sărăciei în rândul copiilor. Obiectivul ar trebui să fie dezvoltarea unui ecosistem de investiții cuprinzător pentru copiii europeni, bazat pe Garanția pentru copii, Mecanismul de redresare și reziliență, fondurile structurale și resursele naționale, pentru a îmbunătăți furnizarea eficace de servicii de calitate și favorabile incluziunii pentru toți copiii;
17. ia act de faptul că întreprinderile și antreprenoriatul social pot juca un rol esențial în punerea în aplicare a Garanției europene pentru copii, și subliniază necesitatea de a investi în dezvoltarea acestui potențial, asigurând accesul la finanțare și formare antreprenorială. În același timp, dezvoltarea, prin intermediul finanțării UE, a instituțiilor de învățământ și a sistemelor de asistență socială în statele membre mai puțin dezvoltate este, de asemenea, esențială pentru punerea în aplicare a Garanției europene pentru copii;
18. salută obiectivele UE privind ocuparea forței de muncă, competențele și protecția socială, inclusiv obiectivele privind sărăcia în rândul copiilor, și subliniază că instituțiile UE și autoritățile naționale, regionale și locale, precum și partenerii sociali, au o responsabilitate comună în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului drepturilor sociale;

19. sprijină propunerea de numire a unui coordonator național al Garanției pentru copii (mediatori pentru copii etc.) pentru fiecare stat membru, dotat cu suficiente resurse și competențe pentru a promova, coordona și monitoriza chestiunile legate de strategia privind drepturile copilului și Garanția pentru copii.

Strategia UE privind drepturile copilului

20. salută inițiativa Comisiei de a elabora o nouă strategie cuprinzătoare privind drepturile copilului;

21. constată că autoritățile locale și regionale europene sunt cel mai bine plasate pentru a lua măsuri care să asigure apărarea drepturilor copiilor, promovarea dezvoltării lor într-un mediu protector, respectuos și care oferă tratament adecvat și de acțiune pentru a garanta protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv împotriva abuzurilor și neglijării. Ar trebui promovată cooperarea dintre autoritățile locale și regionale, iar UE ar trebui să ofere sprijin pentru parteneriate mai eficiente între aceste autorități, în special în vederea schimbului de bune practici;

22. invită Comisia și statele membre să garanteze că Strategia UE privind drepturile copilului este finanțată în mod adecvat, asigurându-se că instrumentele de finanțare internă și externă ale UE, precum și bugetele naționale, sprijină în mod adecvat punerea în aplicare a priorităților stabilite în strategie;

23. propune elaborarea, în cooperare cu statele membre, a unei foi de parcurs și a unui calendar mai precis pentru punerea în aplicare a inițiativei, cu implicarea autorităților locale și regionale și a instituțiilor specializate de la nivel local și regional.

Protecția socială

24. salută angajamentul Comisiei de a prezenta o inițiativă pentru a sprijini dezvoltarea și consolidarea măsurilor integrate de protecție a copilului. Aceste măsuri vor încuraja toate autoritățile și organismele relevante să conlucreze și să coopereze mai bine;

25. invită autoritățile naționale responsabile să asigure servicii eficace și accesibile de protecție socială și de protecție a copiilor și adolescenților care să ofere medii sigure, incluzive și un tratament adecvat și să acorde atenție măsurilor preventive, intervenției timpurii și sprijinirii familiilor vulnerabile;

26. observă că copiii trebuie luați în considerare în mod corespunzător în următorul cadru de politică al semestrului european;

27. îndeamnă statele membre, ținând seama de principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 165 din TFUE, să garanteze accesul egal al tuturor copiilor la servicii de calitate și favorabile incluziunii în materie de educație și îngrijire timpurie (ECEC), în vederea atingerii obiectivelor de la Barcelona privind participarea la ECEC și transformarea acesteia din urmă dintr-un serviciu bazat pe cerere într-un drept al fiecărui copil, consacrat în legislația europeană ca drept juridic și social.

Educația

28. îndeamnă, de asemenea, statele membre să se asigure că fiecare copil are acces la educație de calitate în condiții de egalitate, indiferent de origine etnică, religie sau convingeri, handicap, naționalitate, reședință sau statut legat de imigrare, gen sau orientare sexuală; invită țările să ia măsuri adecvate pentru a combate și a aborda cauzele care determină copiii să absenteze și să părăsească timpuriu școala;

29. subliniază rolul unui prag minim pentru concediul parental plătit integral și alocațiile pentru copii. Concediul pentru creșterea copilului ar putea fi împărțit în drepturi separate pentru fiecare părinte și ar trebui să permită o utilizare flexibilă a concediului, inclusiv într-o etapă mai înaintată a copilăriei;

30. subliniază că calitatea formării profesionale inițiale a cadrelor didactice, a educatorilor și a altor cadre relevante și actualizarea acestora sunt extrem de importante pentru educația, bunăstarea și incluziunea tuturor copiilor; în plus, evidențiază necesitatea unei finanțări adecvate, stabile pe termen lung și bazate pe necesități pentru școli și grădinițe, care să garanteze, de asemenea, viabilitatea școlilor mai mici din zonele rurale; pot fi utilizate și burse pentru educație pentru copii cu o situație socioeconomică precară;

31. consideră că evitarea adâncirii discrepanțelor privind calitatea școlilor în interiorul statelor membre și în cadrul Uniunii este un obiectiv-cheie;

32. salută propunerea de recomandare a Consiliului privind învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și favorabil incluziunii, precum și propunerea de recomandare a Consiliului pe tema „Căi către succesul școlar”, care vizează decuplarea nivelului de instruire și a rezultatelor școlare de statutul social, economic și cultural; sprijină invitația adresată de Comisia Europeană statelor membre de a asigura un acces egal real la instrumente digitale și conexiune la internet de mare viteză, alfabetizare digitală, materiale și instrumente educaționale online accesibile tuturor copiilor; în

același timp, subliniază necesitatea de a include în strategie și furnizarea de dispozitive și de sprijin extrașcolar pentru copiii cu nevoi speciale, care trăiesc în sărăcie, în comunitățile marginalizate, cum ar fi copiii migranți, romi, sau în zone rurale și îndepărtate; și de îndrumare și formare în domeniul digital pentru copiii și adolescenții defavorizați din punct de vedere social și pentru familiile lor; pledează ca acestor copii să li se acorde un sprijin financiar din surse publice pentru achiziționarea de echipament informatic;

33. încurajează crearea unor „școli pentru copii talentați” echipate corespunzător, în special în regiunile care se confruntă cu provocări sociale majore;

34. subliniază că învățarea online nu ar trebui să înlocuiască niciodată în mod permanent predarea directă, în special atunci când accesul la tehnologie este limitat: predarea directă joacă un rol important în interacțiunea socială, în învățarea de calitate și în dezvoltare;

35. subliniază că este important ca tinerii să dobândească competențele necesare unei vieți independente, iar educatorii să beneficieze de cursuri de formare prin programe de granturi;

36. subliniază necesitatea de a asigura funcționarea serviciilor sociale destinate tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului, oferindu-le resurse pentru locuințe, formări și asistență pentru a favoriza un proiect de viață autonomă, pentru ca aceștia să se integreze socioprofesional;

37. subliniază necesitatea de a pune la dispoziție centre de dezvoltare și programe gratuite de cultivare a talentelor pentru copiii talentați care trăiesc în condiții dificile și care doresc să învețe;

38. subliniază că instituțiile de învățământ ar trebui să aibă capacitatea de a furniza servicii de bază menite să garanteze că copiii care le frecventează sunt suficient de sănătoși, atât din punct de vedere fizic, cât și mental.

Violența comisă de copii și împotriva acestora

39. îndeamnă Uniunea Europeană, statele sale membre și regiunile să intensifice măsurile aplicate pentru a pune capăt tuturor formelor de violență și discriminare îndreptate împotriva copiilor: violența fizică, sexuală, economică și psihologică, abuzurile, neglijența, maltratarea și violența online, căsătoriile forțate, traficul de copii migranți, tortura, crimele de onoare, mutilarea genitală, incestul, abandonul școlar timpuriu și utilizarea copiilor ca soldați;

40. ia act de faptul că Strategia UE privind drepturile copilului trebuie să țină seama de toate inițiativele de reglementare și de altă natură relevante pentru drepturile copiilor, pentru a asigura coerența în ceea ce privește protejarea acestora împotriva violenței, a traficului de ființe umane și a abuzurilor. De asemenea, Comisia este îndemnată să publice un calendar precis pentru propunerile în cauză și să se asigure că recomandările sunt puse în aplicare în mod corespunzător;

41. subliniază importanța dezvoltării unor abordări preventive pentru combaterea violenței împotriva copiilor în toate manifestările sale la nivelul UE și în statele membre, între altele prin promovarea unui tratament adecvat și crearea unor medii protejate pentru copii și adolescenți în toate domeniile în care copiii își desfășoară viața. Autoritățile locale și regionale și instituțiile locale și regionale specializate trebuie să fie implicate în dezvoltarea unor abordări preventive la nivel național.

Sănătatea copiilor

42. solicită Comisiei Europene și statelor membre să promoveze informarea corectă despre vaccinare, pentru a îmbunătăți încrederea în strategia de vaccinare și pentru a se asigura că sănătatea copiilor nu este afectată negativ de consecințele dezinformării;

43. salută strategia de redresare și reziliență pentru a promova o redresare rapidă și favorabilă incluziunii în urma pandemiei de COVID-19;

44. subliniază că sunt necesare evaluarea specifică a impactului pandemiei asupra sănătății mintale a copiilor și adolescenților, majorarea investițiilor în îngrijirea sănătății mintale și conceperea unor strategii de protejare a populației tinere împotriva bolilor psihice.

Drepturile copiilor și migrația

45. subliniază necesitatea de a asigura un sistem judiciar adaptat copiilor, cu proceduri adecvate și favorabile incluziunii, care să permită luarea în considerare a nevoilor speciale ale copiilor, informarea lor într-un limbaj clar, simplu și ușor de înțeles pentru ei, adaptat vârstei lor, capacității lor de înțelegere și stadiului lor de dezvoltare, și ia act de importanța garantării dreptului copiilor de a fi ascultați și de a primi ajutor din partea unui reprezentant legal, atunci când este necesar;

46. salută angajamentul Comisiei Europene de a sprijini statele membre în elaborarea unor soluții eficiente și viabile care să înlocuiască detenția copiilor în cadrul procedurilor de migrație;
47. subliniază importanța sprijinirii copiilor victime ale violenței domestice facilitându-le accesul la serviciile de sănătate socială și mentală, astfel încât să se înlesnească procesul de recuperare și de îmbunătățire a stării lor mentale. În plus, aceste servicii trebuie mobilizate împotriva comportamentelor violente îndreptate împotriva copiilor și să faciliteze reintegrarea tinerilor care au comis acte de violență;
48. se opune detenției copiilor pe motive legate de migrație. Principiul interesului superior al copilului trebuie să primeze;
49. solicită ca, în fiecare etapă, copiii să fie supravegheați îndeaproape de către autoritatea competentă și/sau serviciul public însărcinat cu protecția lor;
50. salută angajamentul Comisiei Europene de a depune eforturi, în special printr-o inițiativă legislativă privind guvernarea corporativă sustenabilă, pentru ca lanțurile de aprovizionare ale întreprinderilor din UE să nu utilizeze munca copiilor. Solicită interzicerea importului de produse rezultate din munca copiilor;
51. subliniază importanța promovării incluziunii sociale, a combaterii rasismului și a discriminării la adresa copiilor și adolescenților migranți neînsoțiți.

Dreptul copiilor de a fi ascultați și implicați în chestiuni și decizii care au un impact asupra lor

52. reiterează faptul că copiilor trebuie să li se garanteze posibilitatea de a fi implicați în decizii care le influențează viața și de a fi ascultați într-un mod adecvat vârstei și nivelului lor de maturitate, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și, respectiv, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
53. subliniază importanța de a se desfășura activități de prevenire în rândul tinerilor, și anume prevenirea consumului de alcool, tutun și droguri. În acest sens, recomandă implicarea autorităților locale, a instituțiilor de învățământ și a instituțiilor specializate în dezvoltarea activităților de prevenire și în sensibilizarea cu privire la pericolele consumului de alcool, tutun și droguri;
54. subliniază importanța sensibilizării cu privire la drepturile copiilor și a promovării implicării acestora în procesele decizionale de la toate nivelurile;
55. salută propunerea Comisiei Europene de a promova și îmbunătăți participarea incluzivă și sistematică a copiilor la nivel local, național și la nivelul UE prin crearea unei platforme de participare a copiilor;
56. îndeamnă statele membre și regiunile să introducă, să îmbunătățească și să pună la dispoziție resurse suficiente pentru abordările noi și cele existente privind participarea copiilor la nivel local, regional și național;
57. încurajează Uniunea Europeană și statele sale membre să intensifice promovarea dialogului între factorii de decizie naționali și tineri. În acest sens, propune organizarea de ateliere comune, în cooperare cu autoritățile locale, care să vizeze implicarea tinerilor în procesul decizional și luarea în considerare a opiniilor acestora cu privire la evoluțiile politicilor care îi privesc;
58. salută numirea recentă, de către Comisia Europeană, a primei coordonatoare pentru tineret, doamna Biliana Sirakova, în conformitate cu propunerea din Strategia UE pentru tineret a Comisiei Europene pentru perioada 2019-2027; își reiterează solicitarea de a se planifica întâlniri periodice între CoR și coordonatoarea pentru tineret și de a se oficializa cooperarea dintre ea și CoR ⁽¹⁾;

CONCLUZII

59. solicită ca cel puțin 5 % din finanțarea FSE+ în cadrul gestiunii partajate să fie alocată sprijinirii proiectelor din cadrul Garanției europene pentru copii și creării unui ecosistem de investiții eficace pentru copiii europeni, combinând fondurile UE și resursele naționale. Ar trebui numit un coordonator național al Garanției pentru copii pentru fiecare stat membru, care să aibă competențele necesare pentru a promova, monitoriza și raporta cu privire la aspectele legate de Strategia privind drepturile copilului și Garanția pentru copii. Tuturor copiilor trebuie să li se garanteze, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și, respectiv, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, posibilitatea de a fi implicați în decizii care le influențează viața și de a fi ascultați într-un mod adecvat vârstei și nivelului lor de maturitate;

⁽¹⁾ Avizul CoR *Corpul european de solidaritate și noua strategie a UE pentru tineret* COR-2018-03892-00-00-AC-TRA

60. subliniază necesitatea de a recunoaște și a identifica rolul esențial al autorităților locale și regionale în combaterea sărăciei în rândul copiilor și în protecția copiilor împotriva oricărei forme de violență, precum și rolul esențial al acestora în prevenirea discriminării și a excluziunii sociale. Acest lucru a devenit evident în eforturile desfășurate la nivel local pentru combaterea pandemiei de COVID-19, multe regiuni, orașe și comune acționând rapid și punând în aplicare măsuri de atenuare a efectelor negative în rândul copiilor care trăiesc în condiții de sărăcie, de exemplu furnizând, în diverse moduri, asistență alimentară familiilor aflate în dificultate;

61. ia act de faptul că statele membre și alți actori ar trebui să se pregătească pentru numeroasele provocări care pot apărea odată cu încetarea pandemiei, ca urmare a schimbărilor produse în condițiile de viață ale copiilor și ale familiilor. Autoritățile locale și regionale joacă un rol central în furnizarea de servicii de bază specifice menționate în propunerea privind Garanția europeană pentru copii. Prin urmare, este esențial ca autoritățile locale și regiunile să fie implicate ca parteneri-cheie în elaborarea și punerea în aplicare a Garanției pentru copii, în promovarea guvernancei pe mai multe niveluri și în dezvoltarea responsabilității comune și a strategiilor coordonate la nivel local, național și la nivelul UE.

Bruxelles, 12 octombrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS
